

De gele kwikstaart verkiest net als de veldleeuwerik een open landschap, waarin hij roofdieren al van ver ziet aankomen.

© SHUTTERSTOCK.COM

Maatregelen om akkervogels aan te trekken

Akkerbouwers helpen akkervogels er bovenop

Akkervogels zijn onlosmakelijk verbonden met het platteland. Ze vinden er voedsel en nestgelegenheid. Ook zijn ze een belangrijke indicator voor de biodiversiteit in landbouwgebied. Als het goed gaat met de akkervogels, gaat het ook goed met de biodiversiteit.

Korneel Verslyppe, Agrobeheercentrum Eco²

Er zijn meerdere redenen waarom de aantallen van akkervogels de laatste jaren sterk achteruitgaan. Veel landbouwers leveren inspanningen om hen er weer bovenop te helpen. Ze sluiten een beheerovereenkomst bij de VLM, nemen deel aan een akkervogelproject of werken samen binnen een agrobe-

heergroep. Maar wat zijn akkervogels? En waarmee hou je het best rekening bij het nemen van beheermaatregelen?

Twee groepen

Akkervogels vind je in landbouwgebied. Ze zijn voor hun overleving en voortplanting afhankelijk van akkerland. Elke akkervogel heeft eigen voor-

keuren en vereisten wat zijn biotoop betreft, maar globaal onderscheiden we twee grote groepen. Soorten zoals de veldleeuwerik, de gele kwikstaart en de bruine kiekendief behoren tot de groep van de OLA's (openlandschap-akkervogels). Ze verkiezen een open landbouwlandschap, met weinig opgaand groen of bebouwing. Ze broe-

den hoofdzakelijk midden in de gewassen, omdat de openheid van het landschap hen in staat stelt om roofdieren al van ver te zien aankomen. De andere groep is die van de KLA's (kleinschalige landschappenakkervogels). Deze groep omvat soorten zoals de patrijs, de geelgors en de ringmus. Zij geven veeleer de voorkeur aan een kleinschalig, gevarieerd landbouwlandschap.

De kleine landschapselementen zoals ruige hoekjes, houtkanten, hagen en heggen bieden hen dekking en nestgelegenheid. Deze soorten broeden dan ook hoofdzakelijk in de perceelranden of bijvoorbeeld in de ruigte onder een heg langs het perceel.

Het landschapstype bepaalt dus de akkervogels die er voorkomen. Ook in het beheer hou je hier het best rekening mee. Het is geen goed idee om een bomenrij aan te planten in een volledig open landbouwgebied als je soorten zoals de veldleeuwerik wilt aantrekken.

De 'Grote drie' voor akkervogels

Drie elementen zijn cruciaal voor het broedsucces van akkervogels in het voorjaar en voor hun overleving tijdens de winter: zomervoedsel, wintervoedsel en nestgelegenheid of dekking. Deze elementen worden ook wel de 'Grote drie' voor akkervogels genoemd. Tijdens de zomer voeden akkervogels zich hoofdzakelijk met allerlei soorten insecten (spinnen, rupsen, larven van bladwespen ...) en in mindere mate ook met onkruidzaden. Tijdens de winter staan allerhande soorten granen op

Zomervoedsel, wintervoedsel en nestgelegenheid of dekking zijn de 'Grote drie' voor akkervogels.

het menu. Op en rond de akkers vinden akkervogels een plaats om een nest te maken en om zich te verschuilen tegen vijanden zoals de vos. Akkervogelmaatregelen zijn er dus liefst op gericht om deze drie elementen in voldoende aantal en met voldoende grote spreiding te realiseren in een bepaald gebied.

Enkele aandachtspunten

Besteed als landbouwer de nodige zorg en aandacht aan het aanleggen en beheren van akkervogelmaatregelen. Zo vergroot je niet alleen hun positieve effecten, maar door een vals zaaibed aan te leggen kan je bijvoorbeeld ook de onkruiddruk tot een minimum beperken. Leg akkervogelmaatregelen liefst zo veel mogelijk aan op de best geschikte locatie. Een graskruidentrook leg je bijvoorbeeld niet aan

naast een hoge bomenrij, omdat daarin vaak kraaien of andere luchtpredatoren nestelen.

Ten slotte is het belangrijk om te vermijden dat een akkervogelmaatregel een ecologische val wordt, namelijk wanneer akkervogels de habitat die gecreëerd wordt met een beheermaatregel ten onrechte als gunstig beschouwen. Akkervogels kunnen een struweel met wat grazige ondergroei, in een uitgekleeft landschap met weinig of geen andere dekking in de buurt, bijvoorbeeld beschouwen als een ideale broedplaats. Maar het is ook een aantrekkingspunt voor vijanden zoals de vos en daarom niet veilig en dus niet geschikt. ■

i Korneel Verslyppe (0470 36 31 01 of korneel.verslyppe@agrobeheercentrum.be); www.agrobeheercentrum.be

Met middelen van het Partridgeproject werden tussen de akkers kleine veldjes aangelegd, die akkervogels voorzien van voedsel en nestgelegenheid.